

2 de maig de 2023

El secretari del Govern

Comunicació

al Govern sobre la consulta pública prèvia a l'elaboració del Projecte de decret pel qual s'aprova el Pla territorial sectorial per a la implantació d'energies renovables a Catalunya (PLATER).

El Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural ha de dur a terme una consulta pública prèvia a l'elaboració del Projecte de decret pel qual s'aprova el Pla territorial sectorial per a la implantació d'energies renovables a Catalunya (PLATER), de conformitat amb l'article 66 bis de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.

Per tot això, a proposta de la consellera d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, el Govern

Pren coneixement de la consulta pública prèvia a l'elaboració del Projecte de decret pel qual s'aprova el Pla territorial sectorial per a la implantació d'energies renovables a Catalunya (PLATER), amb el contingut que s'annexa.

Annex

	Consulta pública prèvia relativa al Projecte de decret pel qual s'aprova el Pla de territorial sectorial per a la implantació d'energies renovables a Catalunya (PLATER)
1	Els problemes que es pretenen solucionar
	<p>Davant l'emergència climàtica, Catalunya s'ha posicionat clarament a favor d'una transició energètica cap a un model energètic climàticament neutre basat en les energies renovables a l'horitzó 2050. Aquest objectiu queda recollit a les bases del Pacte nacional per a la transició energètica de Catalunya (PNTE), la Llei 16/2017, del canvi climàtic, i la Prospectiva energètica de Catalunya 2050 (PROENCAT 2050), en els quals s'estableixen els principis de la transició energètica i s'indica l'escenari de descarbonització l'any 2050, en sintonia amb el marc energètic espanyol i europeu.</p> <p>Atès que Catalunya s'ha d'encaminar cap a un model energètic basat en energies renovables autòctones l'any 2050, cal que el sistema de generació d'energia elèctrica sigui 100% renovable, amb una elevada participació de l'energia eòlica i l'energia solar fotovoltaica. Per aconseguir-ho, caldrà maximitzar la generació d'energia elèctrica a les teulades dels edificis i altres espais antropitzats, però també es requerirà la implantació d'un gran nombre d'instal·lacions de generació elèctrica a partir d'energies renovables a terra, amb una conseqüent i significativa ocupació del sòl, juntament amb les xarxes de transport i distribució necessàries. Concretament, la PROENCAT estableix per a l'any 2050 un objectiu d'energia eòlica terrestre i solar fotovoltaica a terra de 23.136 MW i 19.394,3 MW, respectivament, mentre que la situació actual del desplegament d'aquestes tecnologies és de 1.271,1 MW i 95,9 MW, respectivament (any 2021).</p> <p>L'ocupació del sòl per part d'aquestes instal·lacions és una de les problemàtiques associades més rellevants. Segons la PROENCAT 2050, amb la implantació de les energies renovables es preveu una ocupació d'uns 800 km² en superfície actualment no urbanitzada, és a dir, el 2,5% del territori català. Aquesta xifra és significativa, tenint en compte que actualment el total de la superfície urbanitzada de Catalunya és lleugerament inferior al 6% del territori (concretament el 5,9%). L'afectació territorial vinculada al desplegament de les energies renovables, principalment eòlica i fotovoltaica, és una conseqüència evident que afectarà els diferents agents que tenen relació amb el territori: la ciutadania en el seu conjunt, però també administracions locals, propietaris del sòl, empreses locals, entitats, indústries... i pot tenir conseqüències importants com ara l'impacte paisatgístic i mediambiental i sobre la biodiversitat i els canvis d'usos del sòl i la</p>

seva compatibilització amb altres necessitats territorials (agricultura, ramaderia, lleure, forestal...).

Aquest nou escenari, com a conseqüència dels objectius plantejats, implicarà el desplegament a gran escala de projectes renovables a una velocitat elevada durant els pròxims anys i dècades, i s'enfrontarà a uns instruments actuals de planejament territorial i urbanístic no adaptats a aquesta nova realitat.

En el marc normatiu actual, els promotors dels diferents projectes d'energies renovables ubicats en el territori han dur a terme, entre altres tràmits amb l'Administració, l'avaluació ambiental del projecte, quan la normativa ambiental així ho exigeix. En general, les exigències en l'abast dels estudis i les autoritzacions que cal sol·licitar són força independents de l'impacte que a priori té el projecte sobre l'espai i el medi. Aquest fet suposa una càrrega de feina tant per al promotor, que ha de realitzar els estudis i sol·licitar les autoritzacions corresponents, com per a l'Administració, la qual ha d'analitzar, tramitar i autoritzar el projecte. Aquesta situació es mantindria en cas de no modificar el marc normatiu actual.

La problemàtica relacionada amb la implantació de les energies renovables en el territori i la necessitat de desenvolupar mesures d'acceleració per a la concessió d'autoritzacions relatives a la seva implantació és comuna en tot l'àmbit europeu. En aquest sentit, el Reglament (UE) 2022/2577 del Consell, de 22 desembre, pel qual s'estableix un marc per accelerar el desplegament d'energies renovables, recull un mecanisme d'acceleració del procés d'atorgament d'autoritzacions per a projectes d'energies renovables, adoptat amb caràcter d'urgència i aplicable des de la seva aprovació. En aquest sentit, els estats membres podran eximir temporalment els projectes d'energies renovables de l'avaluació d'impacte ambiental a condició que el projecte estigui ubicat en una zona específica d'energies renovables i que la zona s'hagi sotmès a una avaluació ambiental estratègica. Aquesta mateixa filosofia es troba recollida a la proposta de Directiva COM/2022/222, la qual estableix la necessitat que cada estat membre defineixi les zones propícies per a les energies renovables com a zones especialment adequades per a la ubicació d'instal·lacions d'energia a partir de fonts energètiques renovables.

A Catalunya, davant l'endarreriment en la implantació de les energies renovables, s'han aprovat amb caràcter d'urgència diverses normes per facilitar la seva implementació, com, per exemple, el Decret Llei 16/2019, de 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables, i el Decret Llei 24/2021, de 26 d'octubre, d'acceleració del desplegament de les energies renovables distribuïdes i participades.

En aquest sentit, particularment, la disposició addicional primera del Decret Llei 24/2021 estableix la necessitat de fer una planificació territorial en l'àmbit de les tecnologies eòlica i fotovoltaica, la qual podria adoptar el plantejament estratègic que indiquen el Reglament i la Directiva europeus damunt esmentats.

2 Els objectius que es volen assolir

Davant la problemàtica detectada i presentada en l'apartat anterior, els objectius generals de la iniciativa de la intervenció són els següents:

- Garantir que el futur sistema energètic estigui basat en energies renovables, amb un mix elèctric 100% renovable l'any 2050, a fi de contribuir a assolir la neutralitat climàtica en aquest horitzó.
- Garantir el benestar de la ciutadania i el creixement econòmic.
- Assegurar un subministrament d'energia assequible i segur.

Adicionalment, els objectius específics de la intervenció, que pretenen solucionar els problemes plantejats, són els següents:

- Ordenar el desplegament de l'important nombre d'instal·lacions renovables (eòliques i fotovoltaïques) en el territori, garantir-ne la compatibilitat amb els criteris mediambientals, urbanístics, paisatgístics, etc., i evitar la concentració de les instal·lacions en determinades zones.
- Simplificar o reduir la tramitació administrativa dels projectes d'instal·lació d'energies renovables, especialment si la seva ubicació no presenta de manera clara cap conflicte mediambiental, paisatgístic, urbanístic, etc., ni competència amb altres usos.
- Preservar els sòls agraris de major qualitat.
- Garantir la participació de la ciutadania en la definició del model energètic.

Finalment, cal indicar que la iniciativa normativa aquí presentada es troba alineada amb l'objectiu ODS 7.2: per a 2030, augmentar substancialment el percentatge d'energia renovable en el conjunt de fonts d'energia.

3 Les possibles solucions normatives i no normatives

Es presenten i descriuen tres solucions normatives possibles:

- L'opció de "no fer res" o mantenir la situació actual. En el context de la situació actual, la planificació territorial de Catalunya no disposa de cap instrument de

planificació territorial sectorial que tingui com a finalitat ordenar el desplegament d'aquestes infraestructures energètiques. Aquest és un dels motius pels quals els grans projectes d'implantació d'energies renovables a terra es troben amb el rebuig per part dels diferents agents del territori. A més, en moltes ocasions, per motiu d'una manca de regulació favorable per part de les normatives urbanístiques municipals actuals, es denega l'aprovació d'aquests projectes.

Actualment, els projectes de parcs eòlics i plantes fotovoltaïques sobre el terreny requereixen complir les normatives sectorials en els àmbits ambiental, urbanístic i paisatgístic, seguint el marc legislatiu integrat que indica el Decret Llei 16/2019, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables. Tot i que el marc normatiu actual permet que es desenvolupin projectes d'energies renovables, el fet que no hi hagi una planificació territorial que defineixi les millors ubicacions comporta que el desenvolupament no sigui òptim, en el sentit que se saturarien algunes zones que no tenen les millors condicions d'encaix amb el territori i no es desenvolupen altres zones més adequades des del punt de vista de la compatibilitat mediambiental, paisatgística i urbanística o compatibilitat amb altres usos del sòl, etc.

Per aquest motiu, a més de l'impacte i les conseqüències no desitjades indicades al punt 4, es descarta aquesta opció de mantenir la situació actual.

- Es considera també la solució alternativa no normativa consistent a elaborar i aprovar un Pla territorial sectorial per a la implantació de les energies renovables a Catalunya (PLATER) donant compliment estricte a la disposició addicional primera del Decret Llei 24/2021.

En aquesta opció, l'aprovació d'un pla territorial sectorial sense contingut normatiu únicament podria orientar els promotors en relació amb les zones que presenten compatibilitat amb els criteris mediambientals, paisatgístics, urbanístics, etc., però no podria incloure regulació pròpia d'una disposició de caràcter reglamentari considerada necessària per facilitar la implantació i execució de projectes.

Per aquest motiu, es descarta aquesta opció en favor de l'opció que s'indica a continuació.

- La solució alternativa preferida és la normativa i consisteix a elaborar i aprovar un Pla territorial sectorial per a la implantació de les energies renovables a Catalunya (PLATER) mitjançant un Decret que adopti la filosofia que recollirà la futura

normativa europea en relació amb la planificació territorial de les energies renovables.

A banda de constituir un instrument que serveixi per a l'orientació dels promotors de projectes renovables cap a zones compatibles amb els criteris ambientals, paisatgístics, urbanístics, etc., tal com indica el punt anterior, l'elaboració d'un pla territorial sectorial per ordenar el desplegament de les energies renovables és una oportunitat d'alinejar aquest desplegament amb la darrera proposta de Directiva del Parlament Europeu i del Consell, per la qual es modifiquen la Directiva (UE) 2018/2001, relativa al foment de l'ús d'energia procedent de fonts renovables, la Directiva 2010/31/UE, relativa a l'eficiència energètica dels edificis, i la Directiva 2012/27/UE, relativa a l'eficiència energètica. En aquesta proposta de directiva, en combinació amb el Reglament (UE) 2022/2577 del Consell, de 22 desembre de 2022, es recull la possibilitat que els estats membres defineixin les zones necessàries per a la instal·lació de les centrals de producció d'energia a partir de fonts renovables que permetin assolir els seus objectius energètics. Aquest nou marc europeu permet la creació i aplicació de mecanismes d'acceleració del procés d'atorgament d'autoritacions per a projectes d'energies renovables, els quals poden eximir aquests projectes de la realització d'avaluació d'impacte ambiental en cas que el projecte estigui ubicat en una zona específica que hagi estat sotmesa a avaluació ambiental estratègica. Així doncs, atesa la situació preliminar en què es troba la iniciativa, es presenta l'oportunitat desitjada que el desenvolupament del PLATER s'alineï des de l'inici del seu plantejament amb la normativa europea damunt indicada.

Les principals mesures que cal desenvolupar, en relació amb aquesta opció normativa, consisteixen a definir:

- Les zones disponibles per a les energies renovables de manera suficient per assolir els objectius d'implantació d'energia renovable establerts. Aquesta zonificació es fa en relació amb la generació d'energia elèctrica eòlica i fotovoltaica terrestre, les seves línies d'evacuació i els seus elements d'emmagatzematge. Alhora, s'establiran quin són els grans passadissos de les línies elèctriques.

Per a la definició d'aquestes zones disponibles per a les energies renovables (instal·lacions eòliques i fotovoltaïques), la solució proposada se centra en la formulació de directrius generals de la distribució arreu del territori d'aquestes instal·lacions necessàries per fer efectiva la transició energètica a Catalunya,

d'acord amb l'aplicació d'un conjunt de criteris. Aquests criteris hauran d'assegurar la compatibilitat d'aquests projectes amb la limitació de l'impacte mediambiental, urbanístic i paisatgístic i garantir la suficiència de les zones disponibles per assolir els objectius d'implantació d'energies renovables establerts. Al mateix temps, hauran d'assegurar la compatibilitat del sòl amb altres usos, com, per exemple, les activitats agràries, i evitar l'acumulació de projectes en determinades àrees del territori.

Aquestes zones estarien constituïdes per les zones terrestres necessàries per a la instal·lació de centrals de producció d'energia elèctrica amb tecnologia eòlica terrestre i fotovoltaica a terra que es requereixen per satisfer la demanda d'energia elèctrica segons les previsions de la PROENCAT 2050. En aquest sentit, aquestes zones seran proporcionals a l'evolució estimada i a la capacitat instal·lada total prevista per a la tecnologia d'energies renovables establerta a la PROENCAT 2050 per als horitzons 2030, 2040 i 2050.

- Les normes i recomanacions per a la implantació territorial de les instal·lacions singulars d'altres tecnologies de producció d'energia elèctrica renovable (biogàs, solar termoelèctrica i hidràulica reversible).
- Les reserves de sòl per a la instal·lació d'energies renovables.

4	Els impactes econòmics, socials i ambientals més rellevants de les opcions considerades
----------	--

a) L'impacte sobre l'Administració de la Generalitat

Quant a l'impacte sobre l'Administració de la Generalitat de l'opció normativa que es considera l'alternativa preferida, en relació amb l'opció de "no fer res", cal tenir present, en primer lloc, el cost econòmic dels treballs tècnics per elaborar el pla territorial sectorial, incloent els treballs tècnics per dur a terme la seva avaluació ambiental estratègica, i les tasques per promoure i incentivar el debat i la participació dels agents del territori en l'elaboració d'aquest pla. Aquestes tasques, que serien majoritàriament licitades, serien coordinades per l'Institut Català d'Energia mitjançant els seus recursos personals disponibles.

Una vegada aquest pla territorial sectorial ja hagi estat aprovat, la tramitació i aprovació dels projectes que s'ubiquessin en les zones disponibles per a energies renovables seria força més simple, atès que el pla mateix podria establir, d'acord amb les directrius que

defineixi la Unió Europea i la legislació vigent en el moment, un procediment simplificat per a l'avaluació ambiental del projecte (o una exempció) i també un procediment administratiu accelerat per a la seva tramitació. Aquest fet comportaria una reducció de la càrrega administrativa que desenvolupa la Generalitat.

b) L'impacte sobre les administracions locals, tenint en compte la seva dimensió i el règim especial de Barcelona

En el marc de l'opció normativa preferida, d'una banda, es promourà que les administracions locals (consells comarcals i ajuntaments) tinguin una participació activa durant el procés d'elaboració del Pla territorial sectorial per a la implantació de les energies renovables a Catalunya.

D'altra banda, segons el desenvolupament del pla territorial sectorial, es preveu que calgui desenvolupar en l'àmbit municipal algun instrument que tingui com a finalitat la reserva de sòl per acollir aquests tipus de projectes, és a dir, que les administracions locals hagin d'adaptar la planificació territorial per a la implantació de les energies renovables a la planificació urbanística municipal.

c) L'impacte sobre les mesures d'intervenció administrativa i des de la perspectiva de la reducció de càrregues administratives per a la ciutadania i les empreses

L'elaboració i aprovació del Pla territorial sectorial per a la implantació de les energies renovables a Catalunya suposa una intervenció administrativa per ordenar el desplaçament d'aquestes tecnologies, en els termes descrits anteriorment.

Pel que fa a les càrregues administratives per a la ciutadania i les empreses, l'elaboració d'aquest Pla territorial sectorial suposaria, per als promotors dels projectes (ja siguin empreses privades, entitats o particulars), agilitar-ne la tramitació, atès que aquest nou instrument planificador incorporaria una anàlisi de tot el territori català respecte de la seva compatibilitat amb els diferents vectors, i simplificaria la tramitació posterior dels projectes que vulguin implantar-se en aquestes àrees compatibles seleccionades, en línia amb el plantejament procedent de la proposta de directiva i reglament damunt indicats.

d) Els impactes econòmics, socials o ambientals rellevants que no s'hagin valorat als apartats anteriors

En relació amb l'opció de "no fer res" o mantenir la situació actual, aquesta opció implicaria bàsicament un desenvolupament dels projectes no equilibrat en el territori i continuar amb la situació de lentitud en la implantació d'energies renovables, cosa que faria impossible

aconseguir el ritme de desenvolupament d'aquestes tecnologies necessari per assolir l'objectiu de la neutralitat climàtica a Catalunya.

La lentitud en el desenvolupament de les energies renovables a Catalunya comportaria mantenir el model energètic actual, i, per tant, les conseqüències climàtiques, ambientals i sobre la salut de les persones d'aquest model, a més de la dependència energètica d'altres països, volatilitat de preus, etc.

Contràriament, disposar d'un pla territorial sectorial que ordeni el desenvolupament de les energies renovables que s'ubiquen a terra permetria equilibrar el desplegament d'aquestes tecnologies en el sentit d'assegurar que els espais amb baix impacte sobre el medi i l'entorn i que no presenten conflictes amb altres usos seran ocupats per aquests projectes, i, fins i tot, incentivar-los.

Elaborar un instrument d'ordenació territorial per a la implantació de les energies renovables en el territori de Catalunya comporta impulsar un model energètic basat en energies renovables i descarbonitzat. Aquest model permet fer front a les conseqüències climàtiques i ambientals i millorar la salut de les persones, al mateix temps que fer front a la dependència energètica d'altres països i la volatilitat dels preus de l'energia, entre altres aspectes.

En el document de la Prospectiva energètica de Catalunya 2050 (PROENCAT), es pot consultar més detalladament l'impacte econòmic, social i ambiental que comporta aquest escenari de descarbonització del sector energètic català.